

เงิน

เงิน หรือไต่เงิน มีภูมิลำเนาอยู่ในเขตสหรัฐไทยใหญ่หรือแคว้นเชียงตุง รูปร่างของพวกเงินสูงใหญ่ ทำทางองอาจกล้าหาญพร้อมทั้งมีใบหน้าสวยงาม จมูกโด่งเป็นสัน กิริยาวาจาเรียบร้อย สงบเสถียร มีขนบธรรมเนียมชีวิตความเป็นอยู่ ตลอดจนเครื่องแต่งกาย คล้ายคลึงชาวไทยใหญ่ และอยู่ปะปนกับชาวไทยใหญ่ คุณสมบัติและอุปนิสัยของเงินหรือไต่เงิน ถ้าจะเปรียบเทียบกับไทยลื้อแล้วผิดกันไกล ถึงแม้ว่าเงินและไทยลื้อจะมีเชื้อสายเกี่ยวดองใกล้ชิดกัน แต่อุปนิสัยใจคอผิดแผกจากกัน เพราะเหตุที่ของไทยลื้อไม่สู้เป็นระเบียบ เวลาเดินไม่สง่าผ่าเผยเหมือนไทยเงิน

แต่ถ้าเราจะนำผู้ชายชาวลื้อกับชาวเงินมาขึ้นเรียงกัน แล้วชี้ตัวว่าคนไหนเป็นเงิน คนไหนเป็นไทยลื้อ เราก็จะทราบโดยยาก ถ้าเขาทั้งสองไม่แต่งกายตามประเพณีนิยมของเขา เพราะเขาทั้งสองรูปร่างคล้ายคลึงกันมาก แต่เราอาจจะทราบได้ทันทีถ้าเขาสวมเครื่องแต่งกายตามธรรมเนียมของเขา คือ พวกไต่เงินชอบเครื่องแต่งกายที่มีสีสดฉูดฉาด ผ้าโพกศีรษะ เสื้อที่สวม ผ้าคาดเอว กางเกงไม่ชอบใช้สีเดียวกัน ผ้าโพกศีรษะชอบใช้สีชมพู เสื้อสีเขียวหรือน้ำเงินแก่ สีขาวหรือสีน้ำอ้อม (น้ำเงินเข้ม) ผ้าคาดเอวสีดำนางที่ก็ใช้เข็มขัดหนังหนาประมาณ 3-4 นิ้ว คาดรอบเอว มีกระเป๋ใส่เงินใหญ่ เครื่องแต่งกายด้วยสีสดฉูดฉาดนี้พวกเงินจะใช้ประดับกายเมื่อมีงานรื่นเริง เช่น งานแต่งงานหรืองานขึ้นปีใหม่ตามร่างกายของพวกไต่เงินและไทยลื้อแทบจะไม่มีเนื้อหนังที่มีรอยว่างเปล่า เพราะเต็มไปด้วยรอยสักเป็นรูปอักขระคล้ายหนังสีขอม หรือเป็นรูปวงกลม บางคนสักตั้งแต่คอ แขน ขา และตะโพกด้วยหมึกดำหรือแดง ผู้หญิงก็นิยมสักเหมือนกันแต่เป็นส่วนน้อย โดยมากสักเป็นรูปกากะบาดที่ข้อมือ และที่ต้นแขนสักเป็นตัวหนังสือ ผู้ชายที่สักหมึกเพราะเขามีความเชื่อถือทางไสยศาสตร์ว่าอยู่คงกระพันผู้ชายเกล้ามวยโพกศีรษะด้วยผ้าล้อมรอบมวยผมที่เกล้าสูงนั้น สวมหมวกปีกใหญ่คล้ายหมวกกุ่มเลยแต่ฝีมือประดิษฐ์งดงาม และปราณีตกว่าทำด้วยผิวไม้ไผ่สานเป็นตาเล็ก ๆ ละเอียดแล้วหุ้มด้วย กระดาษชนิดหนาแล้วทาด้วยน้ำมันมีเหลืองทับอีกชั้นหนึ่งเพื่อกันฝน

หมวกชนิดนี้ถ้าใช้อย่างถนอมจะทน อยู่ได้ถึง 6-7 ปี ร่มไม่ต้องใช้ก็ได้ถ้ามีหมวกชนิดนี้แล้ว หญิงและชายสวมหมวกชนิดนี้กันทั้งนั้น ถ้ามองดูไกล ๆ คล้ายผ้าสี ไต่เงินชอบเคี้ยวหมากตลอดเวลา ปากเปรอะไปด้วยคราบน้ำหมาก และสูบบุหรี่มวนใหญ่ยาว ซึ่งใช้อยอดตองกล้วยมารีดให้เรียบโดยใช้ผ้าห่อทรายวางลงบนแผ่นสังกะสีที่วางเหนือกองไฟ เมื่อทรายในห่อผ้ามีความร้อนแล้วจึงเอาขึ้น ทับบนยอดตองกล้วยนั้นไปสูมาจนทั่วพอเหลืองดีก็ใช้ได้ ยาที่จะใช้สูบต้องเป็นยาที่มีรสขมจัด ผสมด้วยแก่นไม้เหมือดซึ่งต้องควั่นในกระโถนให้หอมโดยสับเป็นเกล็ดเล็ก ๆ แล้วเอาไปตอมจนทั่วยาที่ผสมกับไม้เหมือดเรียกว่าบุหรี่ “ซีโย” ถ้าสูบพร้อมกัน 4-5 คน ครันที่พ้นออกจากปากผู้สูบบุหรี่คล้ายควันที่ลอยออกจากปล่องโรงสี ผู้สูบบุหรี่ชนิดนี้ต้องคอยระวังเพราะขี้บุหรี่จะหล่นถูกเนื้อพอง ถ้าถูกเสื้อผ้าก็จะไหม้เป็นรู ฉะนั้นจึงต้องระมัดระวังเป็นพิเศษเวลาสูบบุหรี่ซีโย เวลาไปกิจธุระนอกบ้านไต่เงินชอบสะพายดาบไปด้วยเสมอ ผู้หญิงเงินชอบนุ่งผ้าถุงกรอมข้อเท้า ทำด้วยไหมหรือผ้าสีต่าง ๆ ผ้าไหมบางผืนประดับด้วยไหมเงินและไหมทองเป็นชั้นเป็นเชิงอย่างงดงาม เวลามีงานพิธีหรืองานรื่นเริงจะพบสาว ๆ ชาวไต่เงินแต่งกายด้วยเครื่องไหมสีต่าง ๆ

ประมุขของพวกไต่เงินไต่ใหญ่คือเจ้าฟ้าเชียงตุง ถ้าเสด็จไปในงานราชพิธีต่าง ๆ ที่เป็นเกียรติยศจะทรงประทับบนหลังช้างซึ่งมีภูมิปะดับด้วยดอกไม้หลายสีทางสวมเสื้อซึ่งเป็นทองอย่างเครื่องทรงหน้ากระบวนแห่มีกองทหารเดินนำและตามพร้อมด้วยข้าราชการบริวารโดยเสด็จ เจ้าฟ้าเชียงตุงองค์ปัจจุบันทรงนามว่า เจ้าฟ้าชายหลวง เป็นองค์ประมุขของแคว้นชาน มีพระชนมพรรษา 25 พรรษา มีอุปนิสัยเป็นนักประชาธิปไตยดีมาก ไม่ถือพระองค์ เจ้าฟ้าองค์นี้เคยผ่านการศึกต่างประเทศมา มีเจ้าฟ้าขุนศึกเป็นฝ่ายปู้คือรบบงานทางมหาดไทยและกลาโหมเข้าไว้ด้วยกันทั้งหมด

ทุก ๆ ปีจะมีการเชิญเจ้าฟ้าไปส่งน้ำซึ่งเป็นบ่อน้ำพุร้อน จากหอเจ้าฟ้าถึงบ่อน้ำพุร้อนนี้ต้องเดินทางประมาณชั่วโมงเศษ เพราะที่ตั้งของบ่อน้ำพุอยู่นอกเขตของตัวเมืองออกไประยะทางประมาณ 10 กว่ากิโลเมตร ผู้ชนจะแตกตื่นกันคอยชม บารมีเจ้าฟ้าของตนทั้งสองฟากทางที่โดยเสด็จผ่านไปเจ้าฟ้าเสด็จผ่านตรงไหน ตรงนั้นจะไม่ได้ยินเสียงพูดกันจ่อแจ เพราะต่างก็โห่ต่างก็กราบศรัทธาจนระงับเสียงกันเอง เนื่องด้วยมหาชนเหล่านั้นมีความเคารพยำเกรงบารมีของเจ้าเหนือหัวของตน แต่พุถึงพระนิสสัยของเจ้าฟ้าแล้ว มีน้ำใจโอบอ้อมอารีเป็นที่รักใคร่ของเหล่าไต่เชิน ไต่เจี้ยวทั้งหลาย

สมัยเมื่ออังกฤษยังปกครองแคว้นไต่เชินอยู่ มักจะเรียกพวกไต่เชินไต่ใหญ่ว่า “ซาน” ซึ่งมีความหมายว่าไต่เชินเป็นไทยนั่นเองเพราะมีเชื้อชาติเป็นไทย ถึงคนไทยที่เกิดในประเทศไทย คือ กรุงเทพฯ เขาเรียกว่า “ไทยยวน” หรือ “ซาน” หรือ “ฉาน” อย่างเดียวกัน พวกไทยฝ่ายเมืองเหนือจะพูดจาปราศรัยเป็นที่สนทนสมกันดี เพราะต่างก็เข้าใจคำพูดซึ่งกันและกัน

พม่าชอบเรียกเชียงตุงว่า “เก็งตุง” อาจเป็นเพราะสำเนียงพูดไม่ชัดก็อาจเป็นได้ ในเขตเชียงตุงมีเจี้ยวมาก และที่ตอนทิศตะวันออกของเขตนี้คือที่ตั้งของเมืองยอง มีพวกลื้อซึ่งส่วนมากได้ผสมกันอย่างปนเปกกับเจี้ยว เช่น ผัวลื้อ เมียเจี้ยว เพราะคำพูดใช้กันรู้เรื่องดี จึงทำให้เกิดมีความสะดวกในการติดต่อค้าขายได้เสียเป็นสามมีภรรยากันมาก ตอนกลางของแคว้นซานส่วนมากเป็นพวกไต่เชิน ตั้งภูมิลำเนาอยู่กันเป็นพืดจตจถึงทิศตะวันตกของแม่น้ำสาละวิน พวกเจี้ยวแต่งกายคล้ายไต่เชินและอยู่ปะปนกัน สำเนียงพูดผิดกันเล็กน้อย

เชียงตุงเป็นแคว้นที่มีรูปลักษณะคล้ายกันกะทะ เพราะมีเทือกเขาล้อมรอบหมด มองทิศไหนมีแต่เขา สุดลูกหูลูกตา อาณาเขตของเชียงตุงมีดังนี้ คือ ทางทิศใต้ติดต่อประเทศไทย ทิศเหนือจดจีน ตะวันออกติดยูนนานจีน และอินโดจีน และตะวันตกจดอาณาเขตพม่า

เชียงตุงเป็นจุดสำคัญในทางค้าขายติดต่อกับประเทศใกล้เคียง เมื่อฤดูฝนผ่านพ้นไปแล้วสินค้าจะถูกนำมาทางเกวียนจากตาลีฟู ยูนนาน จะนำไปยังย่างกุ้ง มะละแหม่งก็ได้ ทางไทยก็นำสินค้าขึ้นไปได้สะดวกเหมือนกัน หลังจากนำสินค้าออกบรรทุกตู้รถไฟที่ลำปาง แล้วจะเอาขึ้นบรรทุกบนรถยนต์สายลำปาง-แม่สาย และต่อไปยังเชียงตุงสะดวกมาก

สินค้าที่นำมาจากเชียงตุงถึงแม่สายมีใบชา หม้อหุงข้าว (หม้อแขก) ผืน ส้มจุก ตะกั่ว หนังสัตว์ ฯลฯ ชาวไต่เชินนี้อยู่ปะปนกับชาวไทยใหญ่ (เจี้ยว) ที่อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย มีอยู่เป็นจำนวนไม่น้อย แม่สายเป็นอำเภอชายแดนเหนือสุดของประเทศไทยตอนติดกับเขตซานสเตทของพม่า.